

ADI:..... SOYADI:..... SINIFI:NO:	ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ 2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI TÜRKÇE DERSİ 8. SINIFLAR 2. DÖNEM 1. YAZILI SINAVI ÖRNEK SORULARI	ALDIĞI PUAN CEVAP ANAHTARI
---	--	--

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.8.3.6. Deyim, atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.

1. Sonbahar yağmurları şehri griye boyamıştı. Sokakta yürüyen insanlar, hızla adımlarını sıklaştırıyor, ıslanmamak için şemsiyelerine sarılıyorlardı. Mehmet, yolda düşen yaşlı bir amcaı fark etti. Etrafında birçok kişi olmasına rağmen kimse yardım etmek için durmuyordu. Herkes kendi derdine düşmüş, bir an önce gideceği yere varmaya çalışıyordu. Mehmet ise tereddüt etmeden yaşlı amcanın yanına koştu ve ona yardım etti.

Bu parçada kullanılan altı çizili deyimın metne kattığı anlamı yazınız. Siz de bu deyimı kullanarak farklı bir cümle yazınız. (10 puan)

Deyimin anlamı: **Kendi sorunu sebebiyle başka şeyle ilgilenememek.**

Benim cümlem: **Sınav stresi yüzünden kendi derdine düşen Zeynep, günlerdir kimseyle konuşmuyordu.**

* Metinden yola çıkılarak deyimın anlamının doğru yazıldığı yanıtların **puan değeri 5**'tir.

* Deyime uygun yeni bir cümlanın yazıldığı yanıtların **puan değeri 5**'tir.

* Örnek yanıtla ilişkili yazılan yanıtlar doğru kabul edilecektir.

Deyimin anlamına ilişkin yazılabilecek diğer örnek yanıtlar: Bir kişinin yalnızca kendi sıkıntılarına veya çıkarlarına odaklanıp, etrafındaki insanların ihtiyaçlarını göz ardı etmesi; kişinin sadece kendi sorunları, ihtiyaçları veya çıkarlarıyla ilgilenmesi, başkalarının sıkıntılarına duyarız kalmaması vb.

T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.

2. "Her sabah, hesabımıza 86.400 saniye yatırılıyor ve her gece hesabımız kapatılıyor. Hayırlı bir amaç için kullanıp kullanmadığınıza bakılmaksızın her gün bu devran böyle dönüyor. Bir günden diğer güne bir saniye bile eklenemiyor. Her sabah yeni bir hesap. O günkü hesabınızı layıkınca kullanamadıysanız bu sizin zararınıza. Geriye dönüş yok, yarından borçlanma imkânı da yok!"

Bu metinde yer alan fiilimsileri bulup aşağıya yazınız. Bu sözcüklerdeki fiilimsi eklerinin altını çiziniz. Bulduğunuz fiilimsilerin türlerini de yanlarına yazınız. (20 puan)

kullanıp → zarf-fiil, **kullanmadığınıza** → sıfat-fiil, **bakılmaksızın** → zarf-fiil, **dönüş** → isim-fiil, **borçlanma** → isim-fiil

* Verilen metinde yer alan fiilimsilerin doğru bulunup yazıldığı, doğru eklerin altının çizildiği ve türlerinin de doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 4**'tür.

* Verilen metinden doğru bulunan fiilimsi görevindeki sözcüklerin türlerinin doğru yazıldığı fakat aldıkları fiilimsi eklerinin yanlış çizildiği ya da hiç çizilmediği yanıtlardan 2 puan eksiltilecektir.

* Verilen metinden doğru bulunan fiilimsi görevindeki sözcüklerin aldıkları fiilimsi eklerinin doğru çizildiği fakat türlerinin yazılmadığı yanıtlardan 2 puan eksiltilecektir.

* Verilen metinden fiilimsi görevinde olmayan başka sözcüklerin yazıldığı yanıtlar ile doğru sözcük yazılsa bile türünün yanlış yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.17. Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.

3. Tohumlar, çoğunlukla uzun süre bekler ve filizlenmeye başlar. Bir sonbaharda yere düşen tohumun üstüne karlar yağar, o tohum bütün kış mevsimi boyunca bekler. Nihayet bahar geldiğinde birçok zorluk altında bekleyen tohum açar ve çiçek verecek bir sürece girer. İnsan da biraz böyledir. Bir şeyleri hedefler ama o insanın üstüne de karlar gibi sorunlar gelir. Her insan kış mevsimi anımsatan zorluklar yaşar. Fakat tohumlar gibi sabretmesini bilen insanlar hayallerini gerçekleştirir. Bu sabrı gösteremeyen insanlar ise hayal kırıklığı yaşar.

Bu metinde vurgulanmak istenen düşüncüyü yazınız. (10 puan)

Bu metinde vurgulanmak istenen düşünce; tıpkı tohumların kışın soğuğuna rağmen baharın gelmesini beklemesi gibi, insanlar da hayallerinin gerçekleşmesi için sabırla doğru zamanı beklemelidirler. Karşılaştıkları zorluklar karşısında yılmadan, pes etmeden beklemeli ve çalışmaya devam etmelidirler.

* Verilen parçadan hareketle ana fikrin doğru ifade edildiği yanıtların **puan değeri 10**'dur.

* Örnek yanıt çerçevesinde yazılan benzer yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

Diğer örnek yanıtlar: "Zorlukların ve engellerin hayatın bir parçası olduğu, ancak sabır ve azimle bu zorlukların üstesinden gelinebileceği.", "İnsanlar, hedeflerine ulaşabilmek için sabırlı olmalı ve zorluklara karşı dirençli durmalıdır." vb.

* Verilen parçada asıl vurgulanmak istenenin dışında yazılan, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.24. Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.

4. Bir zamanlar, küçük bir kasabanın dışında derin ve karanlık bir orman vardı. Kasaba halkı, ormanda saklı bir hazine olduğuna inanıyordu ama kimse bu hazineyi aramaya bile cesaret edemiyordu. Çünkü efsaneye göre hazineyi bir yaratık koruyordu ve oraya ulaşanı asla canlı bırakmıyordu. Hatta bilinmeyen bir zamanda kasaba dışından birisi bu hazineye ulaşmaya çalışmış fakat bir daha geri dönmemişti. Bir gün kasabanın cesur yürekliilerinden biri olan Burhan, hazinenin yerini gösterdiğine inanılan bir haritayı alarak ormana girmeye karar verdi. Uzun bir yürüyüşün ardından, haritanın gösterdiği yere geldi. Orada dev bir taş buldu ve taşın altında bir geçit olduğunu fark etti. Geçitten içeri girdiğinde eski bir mağara ile karşılaştı. Mağaranın girişinde bir bilgisayar vardı. Bu bilgisayar, eski ama hâlâ çalışır durumdaydı. Ekranında yeşil renkte parlayan bir yazı belirdi:
- “Hazinenin kapısını açmak için üç soruyu doğru cevaplamalısın. Yanlış cevaplarsan bu mağarada sonsuza kadar kalacaksın.”
- Burhan derin bir nefes aldı ve ekranda beliren ilk soruyu okudu:
- “Kasabamızın kuruluş yılı nedir?”
- “Bu ormanda kaç farklı ağaç türü yaşar?”
- “Kaybolan gezginin adı neydi?”
- Burhan, ilk iki soruyu tereddütsüz yanıtlıyabildi ancak son soruyu bir müddet düşündükten sonra gezginin adının Halil olduğunu hatırladı. Soruları cevapladıktan hemen sonra ekran bir anda parladı ve bilgisayardan bir ses yükseldi:
- “Tebrikler! Hazineye ulaşmayı hak ettin.”
- Tam o anda mağaranın içindeki taş duvarlar titremeye başladı ve az ileride büyük bir kapı açıldı. İçeride, altın ve mücevherlerle dolu bir sandık duruyordu. Girişte, üzerinde "Halil'in Günlüğü" yazan eski ve yıpranmış bir defter buldu. Belli ki yıllardır anlatılan kaybolan gezgin hikâyesi doğruymuş. Burhan, bu gizemi tamamen çözmek için günlüğü eline aldı ve okumaya başladı...

Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları tespit ediniz. Tespit ettiğiniz gerçek ve kurgusal unsurlardan ikişer tanesini belirtilen yerlere yazınız. (8 puan)

Gerçek Unsurlar

Kurgusal Unsurlar

- Küçük bir kasabanın olması,
- Ormanların bulunması,
- Ormanda farklı ağaç türlerinin bulunması,
- İnsanların hazine efsanelerine inanması,
- Harita kullanarak yön bulmaya çalışmak,

- Ormanda saklı bir hazine olduğu inancı,
- Hazinenin bir yaratık tarafından korunması,
- Burhan'ın haritayla hazineyi bulmaya çalışması,
- Dev bir taşın altında bir geçit bulunması.
- Mağaranın içinde hâlâ çalışır durumda bir bilgisayarın olması,
- Bilgisayar ekranında yazı belirmesi, soruların olması ve Burhan'ın bu soruları cevaplaması,
- Sorulara doğru cevap verilmezse mağarada sonsuza kadar kalma tehdidi vb.

* Metinde yer alan gerçek unsurların ve kurgusal unsurların doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 2**'dir.

T.8.3.25. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

5. Aşağıda boş bırakılan yerlere yay ayraç içinde verilen anlamları ifade eden cümleler yazınız. (12 puan)
- a) Çita, saatte yaklaşık yüz km hızla koştuğundan aslan onu yakalayamadı. (Neden-Sonuç)
- b) İsteddiğin akıllı saati sana alacağım, yeter ki tırnaklarını yemeyi bırak. (Koşul-Sonuç)
- c) Kültür ve Turizm Bakanlığınca 2014'ün en iyi Türk filmi "Susuz Yaz" seçildi. (Karşılaştırma)
- d) Geçen hafta oynanan maçı Fenerbahçe kazanmış. (Nesnel)

* Yay ayraç içinde verilen anlamları ifade edecek biçimde doğru cümlelerin yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3**'tür.

* Örnek yanıt çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

* Yay ayraç içinde verilen anlamları ifade etmeyen, yanlış cümlelerin yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.26. Metin türlerini ayırt eder.

6. Hacı Bektaş Veli, bugün Nevşehir'e bağlı Hacıbektaş ilçesinin bulunduğu, o zamanki adıyla Suluca Karacahöyük denilen yere gelir. Kadıncık Ana'yı, bugün de akıp gitmekte olan dereye çamaşır yıkarken görür. Hacı Bektaş Veli'nin karnı çok acıkmıştır, yanında yiyeceği de yoktur. Kadıncık Ana'ya yaklaşır: "Bacım, der, karnım aç. Hak rızası için biraz yiyeceğiniz yok mu?" Kadıncık Ana'nın evinde yiyecek bir şey yoktur. Karşısındaki dervişe verse kendisi aç kalacak; dervişin hâline acır ona da "Yok!" demek içinden geçmez. Hele hele bir dervişin yüzüne karşı "yok" demeyi hiç uygun görmez. Yanında oynamakta olan kız çocuğunu çağırır: "Git, içeri bak bakalım, bir şey varsa al da gel." der. Çocuk koşşa koşşa evlerine gider. Çocuk eve bir gelir ki her taraf yiyeceklerle dolu... Sandıklar, kaplar, kiler hep dolu. Evlerinde fazla bir şeyin olmadığını bilen çocuk bu hâle şaşırır ve şaşkınlıkla, o sevinçle evden dışarı fırlar. Bir yandan da Kadıncık Ana'ya bağırır: "Ana doluuuu!" İşte o günden sonra bu topraklara "Anadolu" adı verilmiştir. Öyle derler eskiler ama yeniler neler derler, bilemeyiz. (Saim SAKAOĞLU)

Yukarıdaki metnin türünü nedeniyle birlikte yazınız. (10 puan)

Metnin türü, efsanedir. Çünkü metinde, olağanüstü olaylara yer verilerek gerçek dünyada mümkün olmayan durumlar anlatılmıştır.

* Verilen metinden hareketle, metnin türünün doğru yazıldığı yanıtın **puan değeri 5'tir**.

* Doğru yazılan metin türünün gerekçesinin de doğru ifade edildiği yanıtın **puan değeri 5'tir**.

* Örnek yanıtta yazılan gerekçe ile benzer çerçevede yazılan yanıtlar da doğru yanıt olarak değerlendirilecektir.

* Metnin türünün yanlış tespit edilip yazıldığı ya da metin türünün yazılmadan yalnızca gerekçenin yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

* Verilen metnin türünün yanlış tespit edilip yazıldığı yanıtlar ve metin türünün gerekçesinin de yanlış yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.4.18. Cümlelerin öğelerini ayırt eder.

7. Aşağıdaki cümleleri öğelerine ayırınız. Belirlediğiniz öğeleri cümlelerin altına yazınız. (10 puan)

Verilen yazılı ödevleri bitiremiyorduk bir türlü.

Belirtili Nesne Yüklem Zarf T.

Türkçe sözcükler İngilizce eklerle zenginleştiriliyor.

Özne Zarf Tamlayıcısı Yüklem

Kâğıda yazarken Selim'in yazısı satırlardan kayıyor.

Zarf Tamlayıcısı Özne Yer Taml. Yüklem

* Verilen cümlelerin öğelerine doğru ayrılmış öğelerin altına doğru öğelerin yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 1'dir**.

T.8.4.2. Bilgilendirici metin yazar.

T.8.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

8. "Sağlıklı Beslenmenin Önemi, Düzenli Spor Yapmanın Faydaları, Yapay Zekâ Geleceğimizi Nasıl Değiştirebilir?" konularından birini seçiniz. Seçtiğiniz konuyu giriş, gelişme, sonuç paragraflarına yer vererek bilgilendirici bir metin biçiminde açıklayınız. Yazınıza uygun bir de başlık koyunuz. (20 puan)

* Verilen konulardan herhangi birinin seçilip; giriş, gelişme ve sonuç paragraflarına yer verilerek bilgilendirici bir metnin yazıldığı, metne uygun bir de başlığın konduğu yanıtlar tam puan (**20 puan**) ile değerlendirilecektir.

* Bilgilendirici uygun bir metnin yazılıp herhangi bir başlığın yazılmadığı veya uygun olmayan ilgisiz bir başlığın yazıldığı yanıtlar **15 puan** ile değerlendirilecektir.

* Giriş, gelişme, sonuç paragraflarından birinin yazılmaması ya da bu paragraflardan birinin uygun olmayan bir biçimde yazılması durumunda toplam puandan **5 puan** düşülecektir.

* Bilgilendirici bir metnin yazılmadan sadece başlığın yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıt:

Sağlıklı Beslen, Sağlıklı Yaşa!

Sağlıklı bir yaşam sürdürmek için beslenme alışkanlıklarımız büyük bir rol oynar. Günlük hayatta tükettiğimiz gıdalar, vücudumuzun ihtiyacı olan enerjiyi ve besin öğelerini sağlar. Dengeli ve sağlıklı beslenmek, hem fiziksel hem de zihinsel gelişimimizi destekler. Peki, sağlıklı beslenmenin önemi nedir ve hayatımızı nasıl etkiler?

Sağlıklı beslenme, bağışıklık sistemimizi güçlendirerek hastalıklara karşı direncimizi artırır. Vitaminler, mineraller, proteinler ve sağlıklı yağlar açısından dengeli bir diyet, vücudun doğru şekilde çalışmasını sağlar. Fast food ve işlenmiş gıdalar ise uzun vadede obezite, diyabet ve kalp hastalıkları gibi sağlık sorunlarına yol açabilir. Ayrıca sağlıklı beslenen bireylerin daha enerjik ve zinde olduğu gözlemlenir. Düzenli olarak sebze, meyve, tam tahıllar ve yeterli miktarda su tüketmek, vücudumuzun ihtiyacı olan besinleri karşılamaya yardımcı olur.

Sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek için beslenme alışkanlıklarımıza dikkat etmeli, doğal ve besleyici gıdalar tüketmeliyiz. Unutmayalım ki sağlıklı bir beden, mutlu ve verimli bir yaşamın anahtarıdır.

Bu örnek yazılı sınav soruları, Eskişehir Ölçme Değerlendirme Merkezi Web sitesinde yayımlanan ikinci dönem ortak yazılı sınavlara yönelik konu soru dağılım tablolarındaki senaryolardan 5. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.